

VYDEJTE SE NA VÝLET S KLASÁČKEM ZA BÍLÝMI JELENY K ZÁMKU ŽLEBY

STRUČNÝ POPIS VÝLETU:

Návštěva obory, kde můžete vidět bílé jeleny, dravce a další zvířátka, se zastávkou na dětském hřišti a možností prohlídky zámku.

DÉLKA TRASY:

3 km

OBTÍŽNOST:

Velmi lehká trasa. Cesta vede zámeckou oborou k zoo a zpátky k zámku. Výlet je možný podniknout s kočárkem, na kole i se psy (do obory na vodítku).

VÝCHOZÍ BOD VÝLETU:

Parkoviště u vstupu do zámecké zahrady v obci Žleby, která se nachází necelých 10 km východně od Čáslavi.

PARKOVÁNÍ:

Zaparkujte na prvním parkovišti v údolí pod zámek, parkovné je 50 Kč, odsud vede naše trasa; další parkoviště je hned u zámku, budete se kolem něj vracet cestou zpátky.

OTEVÍRACÍ DOBA A VSTUPNÉ:

Zámek Žleby www.zamek-zleby.cz

Zámecká obora www.oborazleby.cz

WC:

V areálu zámku i obory.

MOŽNOST OBČERSTVENÍ:

Na zámku Žleby, v obci hostinec, ale doporučujeme na cestu svačinku z kvalitních potravin – skvělé tipy najdete na našem webu!

ZA BÍLÝMI JELENY K ZÁMKU ŽLEBY

LEGENDA PRO RODIČE A POPIS TRASY:

Milí cestovatelé,

máte rádi pohádky? Pojdte se s námi podívat na zámek Žleby, který díky své romantičnosti už dlouhá desetiletí láká české i zahraniční filmaře. Natáčela se tu pohádka *Šípková Růženka*, režisér Zdeněk Troška si ho vybral jako kulisu pro svou *Nejkrásnější hádanku* a zámek se objevil také ve *Třech bratřech* nebo pohádce *Kouzla králů*.

Zámek Žleby tvoří dominantu městečka Žleby, které se nachází na rozhraní Středočeského a Pardubického kraje, 25 kilometrů od Kutné Hory. Nabízí hned několik prohlídkových okruhů, kvůli tajence však do něj vstupovat nemusíte. Naším hlavním cílem je totiž slavná obora s lesními zvířaty, dravci a dětským hřištěm. Tam strávíte s dětmi mnohem více času než v zámeckých komnatách. Můžete zde nakrmit bílé jeleny, vyfotit se s dravými ptáky nebo zhlédnout zábavné sokolnické ukázky létání dravců. Hádanky jsou psány pro děti od 3 do 10 let, každý si zde však najde to své. A my vám zaručujeme, že s námi strávíte krásný den.

DOPIS DĚTEM:

Ahoj, kluci a holky,

dnešní cesta za hádankou vás společně s Klasáčkem povede mezi vzácné bílé jeleny až k překrásnému zámku Žleby. Pokud máte rádi zvířátka a chcete se o nich něco dozvědět, bude se vám dnešní trasa líbit. Uvidíte zblízka orly, supy, divočáky, daňky dokonce i vzácné bílé jeleny. Stejně jako k ostatním našim výletům jsme i k tomuto připravili originální mapu s vyznačenou trasou. Když půjdete správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny úkoly.

Až zaparkujete u vstupu do zámecké zahrady, podívejte se přímo před sebe. Vidíte tmavě zelené keře? Víte, jak se jmenují? Jsou to jedovaté tisy, jejich jed se jmenuje taxin a velmi ráda jím trávila postavy ve svých knihách slavná anglická spisovatelka. Přezdívalo se jí „královna detektivek“. Víte, jak se jmenovala? Agatha Christie. O ní však dnešní cesta s hádankou nebude, pozveme vás za ní někdy příště.

Z parkoviště vás šipka vede přímo do parku. Ještě než tam vstoupíte, zeptáme se na první pohádkovou hádanku.

1. Jak se jmenuje slavná pohádka o králi Miroslavovi a princezně Krasomile?

Začali jsme pěkně zlehka, no, uvidíme, jak si poradíte dál. Mimochodem, jaká je vaše oblíbená pohádka?

Před vámi stojí krásný větvený kaštan. Správně se jmenuje jírovec, ale každý mu říká kaštan, podle jeho plodů. Dokážete spočítat, kolik má hlavních větví? My napočítali devět. A vy? Jak to vypadá, když kvete kaštan? Jako kdyby měl na sobě sto malých lucerniček...

Po pěšince vykračujte dál až k překrásným keřům. V zámeckém parku jich dnes uvidíte ještě hodně. Můžete je najít také v zahradě jednoho zámku blízko Prahy. Jak se jmenuje? Je tam dendrologický park a krásně to tam na jaře voní.

2. Jak se jmenuje keř v zahradě?

(Poradíme, že ve slově jsou hned dvě R a obsahuje i malý létající objekt.)

Tyto keře jsou také jedovaté. Takže neochutnávat!

Zastavte se u nich a podívejte se nahoru. Vidíte tu obrovskou věž? Na noc tam zlá sudička zavírá krásnou princeznu Hortenzii. Do věže vede 150 schodů, co myslíte, zamyká Hortenzii až nahore? Teď tam ale princezna není, přes den ji sudička zavírá do věžičky u zámku, později vám ji ukážeme.

Podívejte se na hradbu z kamene, na které věž stojí, vidíte tam malé bílé obdélníky s dírou uprostřed? Do tajenky napište, jak se jmenují. Poradíme vám, že z nich stříleli vojáci, aby bránili hrad před nepřítelem.

3. Napište, jak se správně říká bílým obdélníkům v hradbě.

Pokračujte pěšinkou pod mostem ve směru obora. Než dojdete na most přes říčku, řekneme si něco o zámeckém parku.

Ten má rozlohu 24 hektarů a vznikl v souvislosti s romantickou přestavbou zámku ve druhé polovině 19. století. Nechal ho vybudovat kníže Vincent Karel Auersperg. Při budování parku využil strmého hradního svahu i kaňonovitého meandru řeky Doubravy. Ty i dnes dodávají zámeckému parku v anglickém stylu na dramatickosti i půvabu zároveň. Najdeme na něm také přemostěný vodopád, kterým do Doubravy ústí říčka Hostačovka.

A protože u vodopádu právě stojíme, položíme vám další otázku.

4. Jak se jmenuje duhová ryba, která žije ve zdejších potoce?

(Když se rozhlédnete, blízka cedulka vám napoví.)

Za mostem je skála. Dokážete určit, jakou horninou je tvořena?

A vzpomenete si, školáci, na jméno nějakých velkých zahraničních vodopádů?

Jeden se jmenuje podle anglické královny a jeden podle řeky...

V Polabí jinak moc vodopádů nenajdete, je to dost velká placka. Ale velmi úrodná placka! :)

Největší část rozlohy Pardubického kraje zaujímá úrodná zemědělská půda s velmi příznivým podnebím. Nejvýznamnější zemědělskou oblastí kraje je Polabí – nížina podél řeky Labe.

Převážně se zde pěstují obiloviny, řepa, kukuřice, brambory a řepka olejka.

Vidíte oboru? Tak pojdte dál!

Při návštěvě ukázkové části obory z bezprostřední blízkosti spatříte naše běžné dravce a sovy (kalous ušatý, výr velký, sova pálená, káně lesní, krkavec velký), stejně jako dravce velmi vzácné (sokol stěhovavý, raroh velký, sokol lovecký, káně Harrisova, orel stepní, sup bělohlavý, sup africký a mnozí další). Při procházce oborou je možno spatřit divoká prasata, kozy, muflony, daňky i srnčí zvěř, stejně jako volavku popelavou, kormorána velkého, labuť velkou, husy a kachny.

Ale vezmeme to pěkně popořádku. Pokud si chcete nejprve pohrát, napravo je dětské hřiště, jinak se půjdeme podívat hned k dravcům na bidýlku. Dobře si u nich přečtete cedulky a řekněte nám:

5. Jak se jmenuje latinským jménem orel stepní (napište rodové jméno)?

Dravci na bidýlkách nesedí celý den, sokolníci je několikrát denně pouštějí, aby si protáhli křídla, při tom taky dostanou najíst a pak spokojeně sedí a nic jim nechybí. Stejně tak to dělají i dravci ve volné přírodě, uloví si něco k snědku a pak v klidu tráví někde schovaní ve větvích.

Pokud si přečtete tabuli o zvířatech hned vedle WC, snadno odpovíte na naši další otázku.

6. Který pták dokáže letět rychlostí až 390 km/h?

Který pták spí v letu?

Který pták je největší rváč?

A jak daleko dokáže skočit veverka? :)

Až si prohlédnete dravce, dojdete ke zdejší největší atrakci – ke stádu bílých jelenů. Jestlipak víte, jak se jmenovala známá pohádka o jelenovi, který se kamarádil s malým zlobivým klukem? Jak to bylo? Co volal Smolíček Pacholíček na svého kamaráda?
„Za hory, za doly, mé zlaté parohy...“

Bílí jeleni se do střední Evropy dostali kolem roku 1780 z Persie, kde žili ve volné přírodě. V Čechách byli chováni v panských oborách Kinských, Valdštejnů, Schwarzenbergů a Černínů. Ve většině obor se jim však příliš dobře nedařilo, velmi špatně se množili. Ovšem po osvěžení krve karpatským jelenem se stádu začalo opět dařit a počet vzrůstal. V roce 1972 byla zahájena obnova původní knížecí zámecké obory ve Žlebech a v následujícím roce sem byli převezeni také divoce zbarvení jeleni. O sedm let později našel svůj nový domov v oboře i tehdy největší a nejsilnější žehušický bílý jelen Bořivoj. Od té doby se ve Žlebech bílým jelenům daří a jejich počet se postupně rozrostl až na 120 kusů.

Škoda že o Bořivojovi nemůžeme úplně s čistým svědomím říct, že to byl fakt velký kaňour! :) Poslouchali jste dobře? Tak pro vás bude tahle otázka úplně lehoulinká.

7. Z jaké země byl původně bílý jelen přivezen?

Přejdeme přes most a podíváme na divoká prasata, daňky, srnce a muflony.

Jestlipak víte, jak se jmenují obecně? Je to spárkatá zvěř. Toto pojmenování je podle spárku, což je myslivecké označení pro pazneht těchto zvířat.

Kdo z vás má na ručičkách také paznehty? :)

Až dojdete k ptačím budkám, zkuste si tipnout, která je pro netopýry. To budete koukat!

Nyní se ale vrátíme zpátky k zámku. Projdeme opět kolem vodopádu a připojíme se k červené značce, která vede po mostě až k branám budovy. (Tato červená turistická značka vede později moc pěknou cestou až do Ronova. Můžete se po ní projít a zpět se vrátit třeba autobusem.)

Zámek Žleby má takřka ideální polohu. Je na dosah od oblíbené turistické destinace

– Sečské přehrady – a také od chráněné krajinné oblasti Železné hory, která láká zejména milovníky přírody, procházek i turistických tras.

Kolem zámku vyjděte směrem doprava. Pod námi jsou překrásné keře rododendronů a řeka Doubravka. Proti nám vstupní brána a vedle ní další tajemná věž. To je ta druhá věž, o které jsme už dnes mluvili. Do ní zavírá zlá sudička princeznu Hortenzii přes den.

Zkuste na ni zavolat. Vidíte, jak vás z věže kontrolují kamery? Podívejte se na střechu zámku a napište do tajenky, z čeho jsou černé střechy věží.

8. Jaký materiál byl použit na střechu zámku?

Nyní vstupujete přímo na zámecké nádvoří. Můžete zde vidět hned dva zubry – jednoho na kašně a druhého nad vstupem. Zubr totiž patří do znaku Auerspergů, někdejších majitelů zámku.

Víte, jaký je rozdíl mezi zubrem, bizonem, buvolem a pakoněm? Tak schválně... A víte, které z těchto zvířat žije v naší zemi?

Pokud si neplánujete prohlídkový okruh zámku, na chvíli se posadte a odpočiňte si. Budete si připadat jak v pohádce.

Romantický, téměř pohádkový vzhled zámku podtrhují tři vstupní brány, vysoká válcová věž a napodobenina středověkého opevnění. Zámek stojí na mírném pahorku a skrývá ho záplava staletých stromů. Jméno mají Žleby od údolí řeky, která tu vytvořila hluboký žleb – žlab.

Vzpomenete si, jak se jmenuje říčka ve Žlebech? Úplně stejně se jmenovala i hrdinka jedné české filmové komedie.

A právě tahle Doubravka se v něm zamilovala do kovboje. Ptáme se na část názvu filmu. A zde asi pomůžou trochu rodiče.

9. Jak se jmenuje roční období z názvu filmu o kovboji?

Hrad Žleby je poprvé zmiňován roku 1289. Zakladateli gotického hradu byli nejspíše páni z Lichtenburka. Během následujících staletí se na Žlebech vystřídalo množství urozených majitelů, z nichž nejznámější je český král a císař Svaté říše římské Karel IV., rovněž Vízmburkové, kteří stojí za pozdně gotickou obnovou a přestavbou hradu, dále Bohdanečtí z Hodkova a Václav Chotouchovský z Nebovid. Během jejich vlády došlo asi ve 2. polovině 16. století k přestavbě starého středověkého hradu na čtyřkřídlový renesanční zámek s arkádovým nádvořím tak, jak se v jádru dochoval dodnes. Roku 1754 se v té době barokní Žleby dostaly do majetku starého rodu Auerspergů. V roce 1945 byl zámek odebrán rodině Trauttmansdorfových na základě dekretů tehdejšího československého prezidenta E. Beneše.

Na budově, kde najdete pokladnu, jsou moc zvláštní okapy. Mají tvar dračí tlamy. Spočítáte, kolik jich tady je? My se dostali až k číslu 2.

10. Na zámku se kdysi natáčela pohádka o jedné spící princezně. Jak se kráska jmenovala?

Kdo řekl Sněhurka? Tak ta to nebyla. Ani Popelka. :)

Zámek ve svých útrobách skrývá rozsáhlou expozici. Abyste ho prošli celý, je třeba absolvovat dva prohlídkové okruhy. Při prohlídce máte možnost vidět řadu unikátů.

Jedním z nich je rozsáhlá sbírka chladných i palných zbraní. Nejstarší pistole, která je v expozici k vidění, pochází ze 14. století. A turisty mnohdy až překvapí, z čeho se dalo střílet. Nejdelší puška na zámku totiž měří celých 2,7 metru!

K nejatraktivnějším exponátům a zvláštnostem, které si turisté mohou na zámku prohlédnout, patří parohy prehistorického losa, místnosti vykládané koženými tapetami či dřevem nebo nábytek vykládaný slonovinou.

No a od nás je to pomalu všechno. Pro cestu zpátky jsme zvolili pěšinku, která vás hned za vraty vede doleva na parkoviště z druhé strany zámku, na to bližší. Od něj se pak vydáte po chodníku k tomu svému, dole v údolí.

Než se s vámi rozloučíme a popřejeme šťastnou cestu, dlužíme vám ještě jednu otázku. A protože vám je jasné, že se celá tajenka dneska točí kolem koní, ptáme se:

11. Jak se říká černému koni?

Škoda že na nás nějaký nečekal na začátku procházky a nesvezl nás, to by bylo prima. Máte hotovo!

REKAPITULACE OTÁZEK DO KŘÍŽOVKY:

1. Jak se jmenuje pohádka?
2. Jak se jmenuje keř?
3. Napište, jak se správně říká bílým obdélníkům v hradbě.
4. Jak se jmenuje duhová ryba?
5. Jak se jmenuje latinským jménem orl stepní?
6. Který pták dokáže letět rychlostí až 390 km/hod.?
7. Z jaké země byl bílý jelen přivezen?
8. Jaký materiál byl použit na střechu věží zámku?
9. Jak se jmenuje roční období z filmu?
10. Jak se jmenovala spící princezna?
11. Jak se říká černému koni?

Věříme, že jste si cestu za naší tajenkou užili. Těšíme se, že vás na některém z našich Klasáčkových výletů zase někdy potkáme. Přejeme šťastný návrat domů!

Chcete se dozvědět **další zajímavosti** a informace o značkách kvality? Vše najdete na jednom místě zde: www.akademiekvality.cz

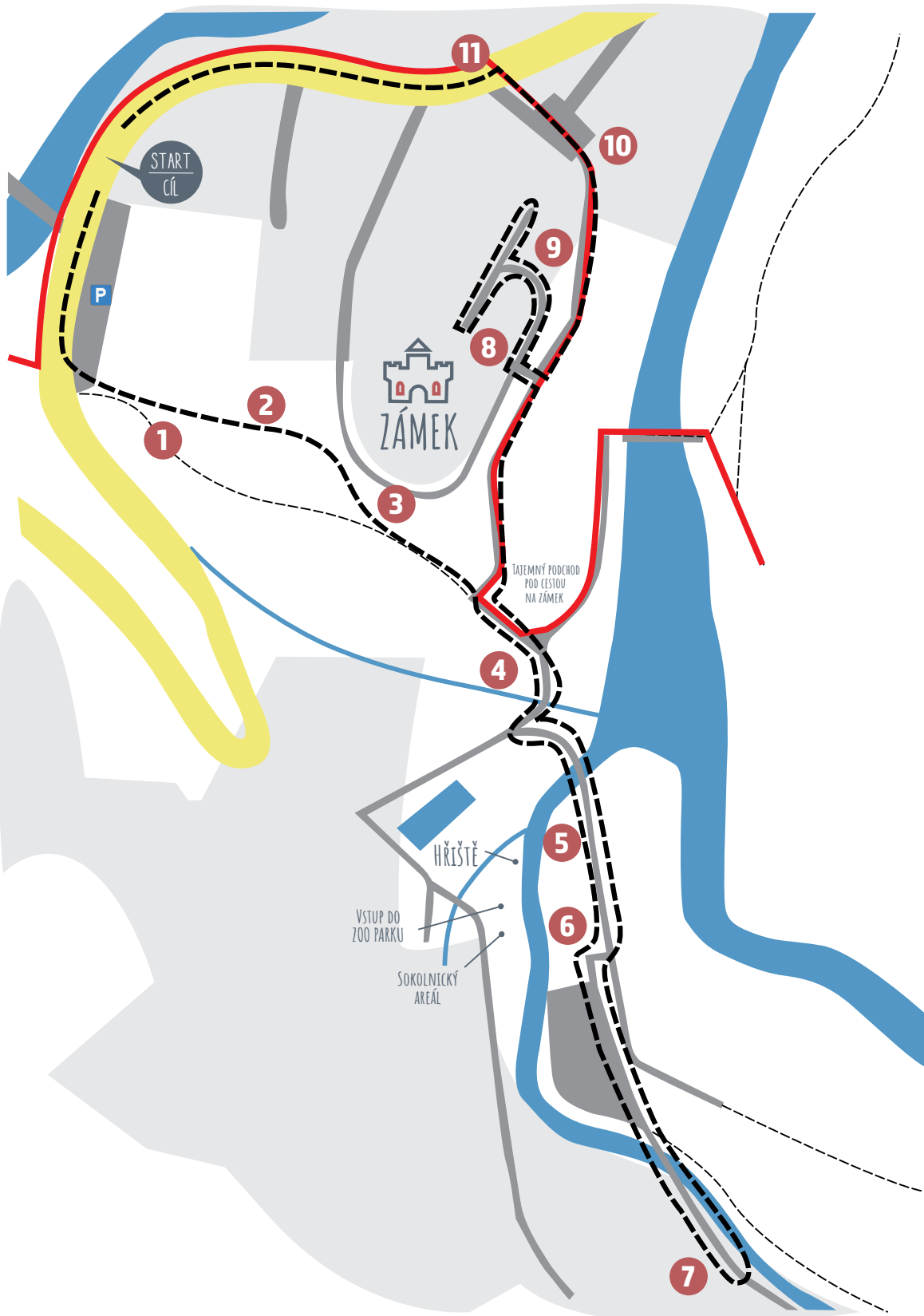

Recepty na doma i na výlety inspirované produkty značek kvality najdete zde: www.akademiekvality.cz/recepty

Někdy je nutné zůstat doma v teple a pak se budou hodit **tipy, jak zabavit neposedné děti**. Zde najdete pracovní listy, fotonávody i další inspiraci pro malé i velké. www.akademiekvality.cz/pospolu-u-stolu

ZA BÍLÝMI JELENY K ZÁMKU ŽLEBY

ZA BÍLÝMI JELENY
K ZÁMKU ŽLEBY

KŘÍŽOVKA

